

PROFESOR

prof. Monica Artene

**Aspecte de geografie locală și
regională în predarea geografiei**

Probleme teoretice

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA

ISBN 978-630-6502-82-0

prof. Monica Artene

**Aspecte de geografie locală și regională în predarea
geografiei**
Probleme teoretice

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA
2022

TEXT © Aspecte de geografie locală și regională în predarea geografiei Probleme teoretice/prof. Monica Artene

Toate drepturile rezervate autorului

Consilier editorial: lect. dr. Tiberiu Irimia
Lector de carte: ing. drd. Paula Mândrean
Tehnoredactare: prof. Monica Artene
Coperta I-IV: prof. Alexandru Georgiu
Corectura: prof. Monica Artene
Grafică generală: prof. Alexandru Georgiu

Editura Meritocrat Cluj-Napoca
Tel. 0760 607 889, 0741 494 338
e-mail: meritocratcj@gmail.com

© 2022 Editura Meritocrat Cluj-Napoca

Toate drepturile grafice asupra acestei ediții aparțin editurii Meritocrat, orice reproducere sau modificare, indiferent de formă și suport, neautorizată urmând să suporte consecințele legii.

Responsabilitatea calității corecturii textului din această carte aparține autorului.

În sistemul de învățământ geografia a avut și are un loc aparte. În condițiile actuale, ținând cont de cerințele modernizării și adaptării învățământului la viața practică, de zi cu zi, obiectivul fundamental al geografiei ar putea fi formulat astfel: să pornească de la problemele vieții și ale activității productive și să vină în sprijinul rezolvării diferitelor probleme practice și educative privind pregătirea de perspectivă a elevilor. Prin specificul ei, geografia ca obiect de învățământ are o deosebită valoare practică, contribuind la lărgirea orizontului de cultură generală și la pregătirea elevilor pentru viitor.

Transformările radicale care s-au petrecut în societatea românească post decembristă au determinat creionarea unui nou ideal educațional, de care se ține seama imperios în procesul instructiv educativ, pentru că elevii sunt pregătiți, modelați, în raport cu cerințele actuale și de perspectivă ale dezvoltării sociale.

Modificarea principală propusă de forma actuală a curriculum-ului este trecerea de la centrarea învățării pe obiective la centrarea învățării pe dobândirea de competențe. Totodată este continuată trecerea de la geografia de tip descriptiv spre un demers de învățare care încurajează înțelegerea relevanței geografice pentru viața cotidiană. Se urmărește, totodată, stimularea interesului elevilor pentru a cunoaște direct, de a investiga și de a înțelege faptul geografic imediat, precum și înțelegerea importanței protecției mediului ambiant pentru o viață sănătoasă și echilibrată. Studiul geografiei ar trebui să depășească – ori de câte ori este nevoie - spațiul sălii de clasă, realitatea înconjurătoare fiind orizontul cel mai potrivit de înțelegere a faptului geografic.

În cazul geografiei în ciclul gimnazial a fost construit un sistem de competențe generale care acoperă, prin dimensiunea educațională a geografiei, principalele domenii ale competențelor cheie europene.

După cum este cunoscut, sarcina principală a profesorului de geografie o reprezintă aplicarea curriculumului școlar în ansamblu său, având în vedere elementele programei aprobate de Ministerul Educației. Profesorul este cel care organizează „câmpul educațional”, proiectează, conduce și îndrumă cu competență, cu mijloacele competenței sale, activități multiple din școală și din afara ei, în scopul formării personalității integrale ale elevilor. Profesorul trebuie să dovedească în activitatea didactică, în școală și în afara ei, competență în specialitate, competență metodică, competență psihopedagogică, caracteristici personale, iar aceste competențe trebuie să se reflecte în rezultatele obținute de elevi.

Pentru ca elevii să poată înțelege particularitățile condițiilor naturale și economice ale continentelor, ale regiunilor geografice, ale statelor de pe glob și ale țării noastre (care se învață în clasele a VI-a, a VII-a și a VIII-a) trebuie ca aceștia să învețe să-și cunoască mai întâi sub o formă, fie ea și elementară, părțile componente și procesele ce se petrec în mediul geografic. Oricare ar fi clasa unde se predă geografia, trebuie să ținem seama că, pe baza normelor psihopedagogice, este necesar să avem permanent în atenție că situațiile geografice înconjurătoare - orizontul local - joacă un rol extrem de important în deprinderea sau inițierea elevului de a face primii pași pe calea înțelegerii științifice a tainelor naturii. Utilizarea orizontului local în instruirea și educarea elevilor se află în concordanță cu ideile geografului George Vâlsan (1931), care spunea *“învățarea geografiei trebuie făcută în mod firesc, pornindu-se de la cunoscut și apropiat, la necunoscut și îndepărtat... Geografia țării trebuie să înceapă cu geografia locului natal, ale cărui elemente, proaspete, pline de imagini, de simțire, există în sufletul fiecărui copil și trebuie numai scoase la lumină, valorificate și rânduite”*.

În încercarea strălucită de a defini locul și rolul Geografiei regionale între celelalte ramuri ale geografiei, Pompei Cocean (2002) afirmă că *“prin subramura sa regională, geografia își atinge propria menire, devenind o știință a spațiului geografic concret delimitat, cu întregul lui ansamblu de fenomene și procese. Geografia Regională reprezintă, în același timp, cea mai eficientă modalitate de a pune rezultatele demersurilor geografice la îndemână*

omului și a colectivităților umane. Întru exploatarea și organizarea mai fructuoasă și mai judicioasă a tuturor geosferelor.”

Concluzionând cele de mai sus, trebuie să arătăm că în activitatea metodică a profesorului de geografie, mai ales ale celor de la ciclul gimnazial, activitate care începe cu predarea geografiei fizice generale, observațiile în orizontul local au un rol deosebit de important în învățarea geografiei. Din această cauză, profesorului de geografie îi revine sarcina de a se sprijini, în predarea noilor cunoștințe, pe cunoașterea orizontului local, domeniu în care se pot organiza și realiza observații, exerciții și aplicații practice. Astfel, profesorul va reuși să formeze percepții și deprinderi necesare însușirii noilor cunoștințe geografice, transformând ieșirile în orizontul local, într-o formă importantă de organizare în predarea geografiei.

Cunoștințele însușite prin observațiile făcute în teren pot duce la formarea unor deprinderi cum ar fi: date asupra reliefului și analiza rocilor din zona localității, date asupra climei și a factorilor care o influențează, calcularea debitului unui râu, observarea influenței factorilor externi în modelarea actuală a reliefului, efectele negative ale poluării asupra apelor curgătoare, date referitoare la floră și faună, a influenței reliefului și climei asupra florei și faunei, date referitoare la sol și la calitatea acestuia, dar și elemente de geografie umană.

În cazul geografiei în ciclul gimnazial a fost construit un sistem de competențe generale care acoperă, prin dimensiunea educațională a geografiei, principalele domenii ale competențelor cheie europene.

Programa școlară cuprinde modificări semnificative în componentele generale, la care se adaugă elemente metodologice suplimentare, destinate unei învățări de calitate în condițiile evitării supraîncărcării.

Competențele specifice se urmăresc pe parcursul întregului an școlar, în conformitate cu parcurgerea succesiunii tematice. Se poate observa că nu există competențe specifice care să stimuleze memorarea unor noțiuni și denumiri, cu reproducerea corespunzătoare a acestora.

Sugestiile metodologice au un pronunțat caracter deschis, iar experiența profesorilor poate lărgi mult aria acestora. În cadrul activităților de învățare nu există sugestii care se referă la dictarea denumirilor și memorarea unor cantități mari de informații.

Conținuturile sunt redată conform celor două situații de alocare a resurselor de timp: pentru o oră săptămânal și două ore săptămânal. În clasele în care există un interes suplimentar pentru geografie, dar resursele sunt de o oră, pot fi abordate și elemente din curriculum complementar (pentru a doua oră); forma actuală a programei vizualizează mai bine această posibilitate.

Foarte important de remarcat este necesitatea de formare inițială a profesorilor care să-i ajute să-și diversifice și modernizeze tehnicile de predare-învățare, să fie la curent cu noile cercetări din domeniul geografiei, să promoveze acele metode care trec de simpla acumulare de fapte, spre analiza fenomenelor geografice.

Orizontul local reprezintă pentru predarea geografiei trecerea de la abstract la concret și constituie domeniul de exemplificare și experimentare.

În cadrul orelor educative, de dirigenție, există teme numeroase referitoare la “localitatea natală”, lucrarea de față putând fi folosită în descoperirea particularităților geografice ale localităților din Culoarul Bârgăului, putând fi concretizate aceste fapte în excursii în împrejurimile localității sau chiar pe munții din vecinătate.

Astfel, în realizarea acestui studiu am mai desfășurat și excursii de scurtă durată pe valea Bârgăului, care au avut ca scop atât observarea unor fenomene geografice dar și vizitarea unor obiective culturale. În cadrul acestei activități se pot face observații împreună cu elevii asupra localității, unde se poate folosi ca material bibliografic, o parte din lucrarea de față. În urma observațiilor se poate întocmi o schiță cu elemente ale cadrului natural (relief, hidrografie), se pot scoate în evidență unele aspecte ce țin de climă și influența acesteia asupra covorului vegetal al zonei; de asemenea, se pune în evidență și acțiunea continuă a omului

asupra cadrului natural și crearea unui nou timp de relief, cel antropic, datorită activităților agricole, forestiere și exploatațiilor de roci din carieră.

În cadrul acestei lecții – drumeție, avantajele ce se pot obține față de lecția clasică, desfășurată în clasă sau cabinetul de geografie, sunt multiple:

- elevii pot recapitula și cunoaște, nemijlocit și în mod organizat, atât elemente de geografie fizică a localității, cât și economia acesteia;

- se asigură cunoașterea resurselor naturale, a bogățiilor și frumuseților mediului natural local, cât și implicarea acestora în funcțiile economice ale localității;

- se formează și se dezvoltă sentimente patriotice, simțul de a ocroti natura înconjurătoare, de a proteja și conserva mediul natural de viață.

În versiunea actuală, curriculum-ul școlar (gimnazial și liceal), impune o competiție acerbă între discipline și, implicit, între cadrele didactice de la fiecare disciplină, având în vedere reducerea numărului de ore în trunchiul comun. Acest fapt este valabil și în ce privește disciplina geografie, în raport cu altele. Aspectele respective pot fi rezolvate prin introducerea unor cursuri opționale, cu conținut geografic, a căror alegere, de către elevi, depinde de mai mulți factori: calitatea profesională a cadrului didactic, seriozitatea și prestața sa, atractivitatea cursului opțional, impactul pozitiv al profesorului în grupul de elevi etc. Aceste elemente, alături de altele, pot contura imaginea unui dascăl de geografie ideal, lucru absolut necesar în prezent. O altă atribuție importantă a cadrului didactic geograf, care completează menirea sa, este ceea ce organizării activităților desfășurate în teren, cu elevii. Coagularea atribuțiilor școlare cu cele extracurriculare, dacă sunt responsabil efectuate, pot impune geograful, ca un dascăl ideal, în rândul elevilor.

Includerea în programele pentru clasele de gimnaziu și de liceu a studiului orizontului local este motivată de necesitatea formării la elevi a unui alfabet primar al spațiului și a unor reprezentări și noțiuni geografice ce îl vor coordona în asimilarea ulterioară a informațiilor textuale și cartografice. Această lucrare indică o serie de activități prin care atingerea obiectivelor de referință, respectiv a competențelor specifice relaționate cunoașterii orizontului local este posibil

Ajungând la catedră am încercat să le insuflu și elevilor mei dragostea pentru cunoașterea mediului geografic, pentru cunoașterea orizontului local. M-am străduit setermin pe elevii mei să-și iubească locul unde s-au născut, să protejeze mediul în care trăiesc.

Faptul că pe lângă orele de geografie din planul de învățământ, am desfășurat și un curs de opțional de geografie locală, m-a determinat să-mi încep munca de cercetare în acest domeniu și i-am antrenat și pe elevii mei. M-am străduit să determin elevii să caute dovezi materiale, documente, creții poluare pe care să le utilizăm la orele de geografie sau în afara orelor, drumeții și excursii.

Vă prezentăm o parte din demersul didactic cu referire strictă la un opțional de geografie locală „Repere bărgăuane”. În proiectarea unei discipline opționale am ținut seama de următoarele etape: documentarea, întocmirea programei, planificarea, proiectarea, elaborarea suportului de curs/ manual.

Documentarea a constat în studierea profilului de formare al absolventului de învățământ obligatoriu care are la bază cerințele sociale, exprimate în legislația și politicile educaționale. Un absolvent de învățământ general obligatoriu în vârstă de 14-15 ani trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

1. să demonstreze gândire creatoare;
2. să folosească diverse modalități de comunicare în situații reale;
3. să înțeleagă sensul apartenenței la diverse tipuri de comunități;
4. să demonstreze capacitate de adaptare la situații diferite;
5. să contribuie la construirea unei vieți de calitate;
6. să înțeleagă și să utilizeze tehnologiile în mod adecvat;

7. să-și dezvolte capacitățile de investigare;
8. să-și valorizeze propria experiență;
9. să-și construiască un set de valori individuale și sociale;
10. să-și orienteze comportamentul și cariera în funcție de aceste valori.

Alegerea titlului s-a făcut după consultarea listei recomandate de MECI, pentru a se încadra corect opționalul ales. În funcție de **stabilirea tipului de opțional** s-au ales obiectivele, competențele, conținuturile. După alegerea titlului și a tipului de opțional, s-au **încadrat disciplinele opționale în aria curriculară și ciclul curricular**. În cazul de față aria curriculară este „Om și societate” ciclul curricular, este cel pentru clasele a V-a , obiectivul fiind: **aprofundarea studiului, asigurându-se în același timp o pregătire generală, pe baza trunchiului comun și a opțiunilor din celelalte arii curriculare**. Durata propusă pentru studiul disciplinei opționale a fost de un an școlar. După parcurgerea acestor etape au fost informați și consultați elevii.

În elaborarea programei și realizarea proiectului de programă s-a ținut seama ca obiectivele să fie cuprinse la nivelul ariei curriculare pentru disciplinele geografie dar și istorie.

Argument: Curriculum-ul opțional „Repere Bârgăuane” se adresează elevilor din învățământul gimnazial de la clasa a V- a, dornici să cunoască ,alături de informațiile din programa oficială, cât mai multe date despre geografia Europei.

Propun aceasta tema spre a ajuta elevii să descopere și să înțeleagă faptul că trebuie să se formeze ca cetățeni corecți responsabili ai comunității, ai țării și ai acestei lumii.

Noul curriculum prevede o abordare modernă a activității de învățare. Sistemul ”obiective performate - conținut concretizat ” trebuie să fie continuat prin astfel de activități. Aceste activități se centrează pe elev.

Introducerea disciplinei opționale „Repere bârgăuane” în cadrul planului de învățământ pentru clasele a V-a își găsește motivația în faptul că pune accent pe studiul geografiei de la nivel macroregional, la nivel local pentru aprofundarea și înțelegerea unor noțiuni de geografie locală și evenimente istorice în care se regăsesc implicate și personalități locale de pe Valea Bârgăului. Scopul acestui opțional este și îmbogățirea cunoștințelor de cultură generală, stimularea la elevi a dorinței de cunoaștere și informare într-un cadru coerent, flexibil. Prin vizitele de lucru la diverse obiective geografice și istorice locale sau zonale în scopul documentării și elaborării unor proiecte, afișe geografice și turistice, eseuri, postere și planșe tematice elevii își însușesc un set de valori și atitudini personalizate și asumate, specifice cetățeanului activ, responsabil, cetățeanului european. Prin această abordare, elevii aprofundează unele noțiuni însușite în cadrul orelor obișnuite de geografie și istorie, își dezvoltă capacitatea de observare directă, descoperire a orizontului local , percep real prin exemplificare cauzalitatea unor evenimente geografice și istorice locale și efectele acestora asupra membrilor comunității locale, își formează abilități de studiu a istoriei orale;

Aceste aspecte îi determină pe elevi să înțeleagă mai ușor evenimentele trecutului istoric național integrând evenimentele istoriei locale în ansamblul istoriei naționale, regionale și universale.

Noțiunile prezentate în cadrul orelor de opțional pot fi înțelese mult mai bine cauzal, diacronic , sincron prin apelul nostru la izvoarele de istorie locală și nu doar descriptiv pentru-că sunt însușite prin contactul direct cu mediul istoric și geografic local și apropiat , în care elevii trăiesc zi de zi.

Se urmărește îmbogățirea culturii generale, însușirea unor cunoștințe temeinice de ordin geografic istoric despre zona Bârgăului dar și formarea unor deprinderi cum ar fi capacitatea de studiu prin cercetare și investigare directă, facilitatea de a vizita unele obiective istorico-geografice locale, studiul asupra unor surse bibliografice ori mass media locale, abilitatea de a elabora lucrări cu caracter științific pe baza culegerii materialului faptic, a prelucrării și integrării acestor date în referate , proiecte și portofolii.

Cursul opțional “Repere bărgăuane” își propune să ofere noțiuni despre cadrul natural local, istoria și geografia locală, societatea, cultura, și folclorul la nivel zonal.

Competențe generale:

1. Stimularea curiozității pentru studiul geografiei și istoriei locale;
2. Îmbogățirea cunoștințelor de geografie locală, prin integrarea lor la nivelul geografiei regionale și internaționale;
3. Identificarea și explicarea dimensiunii sociale, civice și culturale a caracteristicilor spațiului geografic;
4. Dezvoltarea capacității de studiu prin cercetare și investigare directă (istorie orală);
5. Dezvoltarea atitudinii pozitive față de sine și față de mediu înconjurător;
6. Utilizarea limbajului specific în prezentarea și explicarea realității geografice;
7. Dobândirea unor deprinderi și tehnici de lucru pentru pregătirea permanentă;
8. Elaborarea unor modele și soluții de organizare a spațiului geografic din perspectiva dezvoltării durabile.

Competențe specifice (operaționale)

1. Înțelegerea importanței cunoașterii geografiei și istoriei locale;
2. Elaborarea unor proiecte pe suport electronic, referate, planșe tematice, afișe turistice (oferte turistice prin care să evidențieze aspectele istorico-geografice ale zonei și potențialul turistic);
3. Construirea unui text coerent utilizând termeni geografici;
4. Aplicarea cunoștințelor și deprinderilor învățate;
5. Cunoașterea personalităților din cultura din cultura locală care s-au remarcat în cultura națională și internațională;
6. Situarea corectă în spațiu geografic și timp istoric a anumitor evenimente de istorie locală;
7. Utilizarea abilităților de cercetare, investigare, analiză și comparație a evenimentelor de istorie locală, încadrate în istoria națională și universală și a fenomenelor din domeniul științelor naturii;
8. Însușirea unui set de valori și atitudini personalizate și asumate, specifice cetățeanului activ și responsabil, specifice cetățeanului european;
9. Cunoașterea specificului cultural (obiceiuri, tradiții, folclor);
10. Să fie capabili de a formula dialoguri interculturale cu scopul de a evidenția specificul zonei, aspectele etnografice ale comunității locale.

Activități de învățare:

Activități individuale frontale;

Munca în perechi;

Munca pe grupe de elevi;

Activități de documentare;

Analiză pe baza izvoarelor istorice locale (hărți locale, arhivele județene, monografii, exponate etnografice și istorice aflate la muzeul școlii, muzeul unității militare din localitate, muzeul municipal).

Excursii realizate la diferite vestigii istorice locale: Muzeul etnografic românesc și săsesc din Livezile, Muzeul Unității Militare din Prundu Bârgăului, Drumul Romanilor din Munții Bârgăului, Cetățica din Rus, atelierile de olărit de la Mijlocenii, Palatul Poștei, Monumentul Eroilor, Troița celor șapte martiri căzuți sub Heniu, sau obiective geografice: Releul de TV de pe Vârful Heniu, Lacul Colibița, Piatra Fântânele din pasul Tihuța, Valea Străjii, Stâncile Tătarului, Stancă.

Întocmirea de postere, planșe tematice, proiecte pe suport electronic, referate, afișe turistice.

Selectarea unor informații din reviste, ziare, emisiuni TV, internet, etc.

Dezbateri în grup și colective.

Realizarea unor interviuri tematice, a unor sondaje de opinie.

Conținuturi:

1. Introducere – locul natal (definiție, elemente componente)
2. Cadrul natural (repere geografice - scurtă prezentare a județului, harta județului Bistrița-Năsăud, localizarea Văii Bârgăului, localități componente; relief, climă, ape, faună, floră);
3. Valea Bârgăului” - repere istorico - geografice (generalități: cadrul istoric, cadrul geografic, evoluția Văii Bârgăului din antichitate până în epoca contemporană);
4. Așezările omenești;
5. Evoluția populație în epoca modernă și contemporană;
6. Ocupații, meșteșuguri tradiționale și ocupații actuale;
7. Biserica și școala (scurt istoric);
8. Tradiții, obiceiuri și folclor local (obiceiuri legate de ciclul vieții și al muncii);
9. Obiective turistice:
 - obiective naturale,
 - - obiective istorice, culturale;

Modalități de evaluare:

Evaluarea lucrărilor practice de tipul eseurilor, proiectelor, afișelor, posterelor, planșelor, interviurilor tematice, sondajelor de opinie, etc pe baza discuțiilor frontale.

Jocuri de rol tematice, concursuri tematice, momente artistice realizate de elevi (ex: Nunta pe Valea Bârgăului, Horea Oii, punerea în scenă a Legendei Miroslava, etc.)

Atitudini și valori:

- Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;
- Dezvoltarea spiritului de echipă;
- Valorificarea optimă și creativă a propriului potențial prin cunoștințele dobândite;
- Conștientizarea utilității cunoștințelor de istorie și geografie locală pentru întreprinderea unor proiecte și inițiative personale;
- Deprinderea de a elabora proiecte, portofolii, afișe turistice etc.;
- Formarea unei conștiințe civice, în raport cu comunitatea locală, națională și europeană.
- Dezvoltarea atitudinii pozitive față de sine și față de mediul înconjurător.
- Dezvoltarea gândirii critice.
- Asumarea și punerea în practică a unui comportament corect și adecvat ca cetățean european.
- Preocuparea și respectul față de habitat, mediul social-cultural local, trecutul istoric.

Sugestii metodologice:

“Repere bârgăuane” este o disciplină opțională care poate fi aleasă pentru toate clasele de învățământ preuniversitar cu condiția ca profesorul de la clasă să adapteze conținuturile și programa la nivelul de cunoștințe și particularitățile de vârstă ale grupei/clasei alese.

Se recomandă folosirea suportului de curs existent și chiar îmbunătățirea acestuia dacă considerați că este cazul.

În ceea ce privește metodele folosite, la acest opțional se lucrează mai mult pe grupe de elevi, preponderente fiind următoarele metode: parteneriatul profesor-elevi în însușirea

conținuturilor, parteneriatul elevi-părinți pentru diverse teme legate de etnografie și folclor, investigațiile personale ale elevilor, dezbateri, fișe de lucru, vizite tematice de studiu, descoperirea, analiza de documente istorice, jocul de rol, concursul tematic și chiar lecții în parteneriat (geografie cu istorie, și chiar și muzică).

Activitățile de învățare în cadrul acestui opțional se bazează pe suportul de curs, monografiile locale, lucrările unor personalități locale, vizite de lucru. În ceea ce îi privește pe elevi, profesorul evaluator nu este interesat neapărat de bagajul de informații cumulat ci mai mult de modul în care acumulează aceste informații pe baza aplicațiilor practice. Alegem acest demers didactic pentru a dezvolta interes maxim în rândul elevilor mei. Căutăm să folosim metode și mijloace didactice cât mai atractive care să nu creeze în rândul elevilor starea de "plictis". În acest sens subliniez că evaluarea este continuă și pune accent pe formarea de aptitudini, capacități și atitudini. Finalitățile vizate pentru evaluare pun accent mai mult pe CUM și mai puțin pe CE. Am considerat că evaluarea în cadrul acestei discipline opționale vizează: motivația elevului, capacitatea de comunicare, adaptarea la diferite activități, de a se informa singur, de a se autoevalua, de a lucra în echipă, de a gândi critic. În activitatea de proiectare și planificare a cursului s-a urmat schema generală a procesului de proiectare și planificare a opționalelor.

Planificarea reprezintă stabilirea pașilor concreți definiți în termeni operaționali sau acționali, prin care se intenționează să se realizeze scopurile propuse, în vederea bunei desfășurări cursului opțional. Planificarea a fost astfel concepută, încât să țină seama de interesul dezvoltării CDS-urilor, dar și de ceea ce așteaptă grupul de lucru de la materia propusă.

Planificarea calendaristică este un document administrativ care asociază într-un mod personalizat elemente ale programei (obiective/ competențe și conținuturi) cu alocarea de timp considerată optimă de către profesor, pe parcursul unui an școlar. Pentru ca planificarea să fie eficientă, a fost necesară îndeplinirea unor condiții:

- să fie tratată ca un proces în etape;
- să fie desfășurată într-un anumit nivel de timp;
- să se materializeze într-un material public;
- să realizeze legătura între scopuri și planificarea strategică.

Planificarea calendaristică și proiectarea didactică a cursului opțional „Repere Bârgăuane” s-a realizat ținându-se cont de cerințele curriculum-ului școlar.

Planificarea anuală a disciplinei opționale

Nr. crt.	Conținuturi Capitole	Competențe specifice (operaționale)	Activități de învățare	Resurse	Evaluare	Nr. de ore	Obs
1.	Introducere în orizontul local	1.1 ;1.4	Expunerea, descrierea, completarea unui chestionar dat de profesor.	Surse bibliografice (monografii), harta fizică a României, Harta județului, imagini, albume, fotografii, fișe de lucru, postere, etc.	Frontală	2	
2	Cadrul natural	1.1; 1.2; 5.1; 6.2 7.7	Prezentarea, conversația, problematizarea Știu/vreau să știu/am învățat Elaborarea unui afiș turistic Activități practice pe grupe de elevi.	Surse bibliografice (monografii), harta fizică a României, Harta județului, imagini, albume, fotografii, imagini culese din teren, fișe de lucru, postere, enciclopedii ale județului, prezentări Power Point, etc	Pe grupe de elevi	6	
3.	Așezările omenești din Țara Bârgăului	1.1; 1.2; 2.1;3.1; 4.1; 6.1.	Descrierea, ieșiri în orizontul local, elaborarea de lucrări practice, albumul de fotografii personale, posterul.	Surse bibliografice (monografii), hărți tematice, imagini, albume, fotografii, imagini culese din teren, fișe de lucru, postere, enciclopedii, harta județului, etc.	Prezentarea lucrărilor practice , pe grupe de elevi și individual	4	

4.	Evoluția populației Văii Bârgăului în perioada modernă și contemporană	1.1; 1.2;2.1; 3.1; 4.1; 5.1; 7.2	Conversația, observația, problematizarea, analiza Ciorchinele	Monografiile, date statistice,atlas, enciclopedii, prezentări Power Point,etc.	Activitate pe grupe de elevi și frontală.	6	
5.	Ocupații, meșteșuguri tradiționale și ocupații actuale.	1.1; 1.2;2.1; 7.2;. 4.1; 5.1;	Descrierea, prezentarea, conversația, observația, elaborarea unui eseu despre ocupațiile tradiționale din zonă.	Vizită la centrul de ceramică roșie din Joseni; Dialog cu bătrânii satului.	Activitate individuală și pe grupe de elevi.	5	
6.	Biserica și școala	1.1; 1.2; 2.1;3.1; 5.1; 7.2	Prelegerea, explicația, conversația dialogul, dezbateră, studiul comparativ: învățământul atunci și acum; biserica atunci și acum.	Diverse surse bibliografice, monografii locale, surse arhivistice.	Frontală, fișe de lucru Brainstorming, ciorchinele, tabelul Știu, vreau să știu, am învățat, etc. Metoda Van-Euler	5	
7.	Obiective turistice și valorificarea lor (naturale și antropice)	1.1; 1.2; 2.1; 3.2 5.1; 6.2; 8.1.	Prezentarea descrierea, conversația, observarea, explicația,	Diverse surse bibliografice, monografii locale, surse din mass- media, enciclopedii, poze, albume,etc.	Frontală, fișe de lucruBrainstorming ciorchinele, tabelul Știu, vreau să știu, am învățat, etc Prezentarea unui material Power- Point, relizat de elevi , pe grupe cu tema,,Bârgaul în imagini”	5	

8.	Manifestările culturale cu valențe polarizatoare.	1.1; 1.2; 2.1; 2.2; 3.1;	Conversația, problematizarea, explicația. Descrierea unor activități cultural-artistice cu tradiție la Bîrgău:”Alaiul nunțiilor de pe Bîrgău”, “Simpozionul cultural al Văii Bîrgăului”etc. Elaborarea unui portofoliu tematic	Surse bibliografice, poze, întâlniri cu personalități locale, materiale din mass-media.	Prezentarea portofoliilor care cuprind toate materialele realizate la cursul opțional.	2	
----	---	--------------------------	--	---	--	---	--

**Planificare calendaristică semestrială la disciplina opțională „Repere Bârgăuane”
Semestrul I**

Nr.crt	Continuturi Titlul lectiei	Data Sapt.	Nr. ore	Activități de invatare	Resurse	Evaluare	Obs
1.	Introducere în orizontul local	S1 S2	2	Activități cu harta geografică. Expunerea, descrierea, completarea unui chestionar dat de profesor.	Surse bibliografice (monografii), harta fizică a României, Harta județului, imagini, albume, fotografii, fișe de lucru, postere, etc.	Frontală, chestionare pentru elevii .	
2.	Cadrul natural Așezarea și poziția geografică Clima, apele, vegetația, flora, fauna bogății naturale, frumuseți peisagistice.	S2-S7	6	Prezentarea, conversația, problematizarea Activități practice pe grupe de elevi. Vizite și drumeții cu caracter didactic prin împrejurimi	Surse bibliografice(monografii), harta fizică a României, Harta județului, imagini, albume, fotografii, imagini culese din teren, fișe de lucru, postere, enciclopedii ale județului, prezentări Power Point,etc	Pe grupe de elevi Elaborarea unui afiș turistic	
	Așezările omenești în Țara Bârgăului. Vechimea așezărilor bârgăuane Comunele și satele aparținătoare Tiologia gospodăriilor și locuințelor	S8-S11	4	Descrierea, ieșiri în orizontul local, elaborarea de lucrări practice, albumul de fotografii, posterul.	Surse bibliografice(monografii), hărți tematice, imagini, albume, fotografii, imagini culese din teren, fișe de lucru, postere, enciclopedii, harta județului,etc.	Elaborarea unor albume foto pe grupe de elevi . Concurs de fotografii: “Cele mai frumoase și mai vechi case”	

4.	Evoluția populației Bârgăului în perioada modernă și contemporană Factorii ce influențează populația. Migrațiile. Natalitatea și mortalitatea. Analiza unor grafice, piramida vârstelor.Evaluare.	S12-S17	6	Conversația, observația, problematizarea, analiza Ciorchinele	Monografiile, date statistice,atase, enciclopedii, prezentări Power Point,etc. Anuarul statistic al județului Bistrița Năsăud	Eseu Sondaj de opinie Dialog local – activități pe grupe de elevi.	
----	--	---------	---	---	--	--	--

**Planificare calendaristică semestrială la disciplina opțională „Repere Bârgăuane”
Semestrul al II-lea**

Nr. crt	Continuturi Titlul lectiei	Data Sapt.	Nr. ore	Activități de învățare	Resurse	Evaluare	Obs
1.	Ocupații,meșteșuguri tradiționale și ocupații actuale.	S1-S5	5	Descrierea, prezentarea, conversația, observația, elaborarea unui eseu despre ocupațiile tradiționale din zonă. Prezentarea unor mărturii a celor bătrâni și înțelepți din sat	Vizită la centrul de ceramică roșie din Joseni; Dialog cu bătrânii satului	Susținerea liberă a lucrării pe suport electronic	

2.	<p>Biserica și școala Istoria bisericii și a școlii pe Bârgău. Bisericele și mănăstirile de pe Bârgău. Învățământul . Prezentarea unei mari personalității bârgăuane.</p>	S6-S10	5	<p>Elaborarea unui studiu comparativ pe baza documentelor istorice existente: Învățământul în trecut și azi. Biserica în trecut și azi.</p> <p>Personalitate locală- portret(care a contribuit la valorificarea culturii locale in plan național și internațional.)</p>	<p>Diverse surse bibliografice, monografii locale, surse arhivistice.</p>	<p>Frontală, fișe de lucru Brainstorming, ciorchinele, tabelul Știu, vreau să știu, am învățat, etc.</p>	
3.	<p>Obiective turistice și valorificarea lor (naturale și antropice). Obiective naturale. Obiective istorico-culturale. Tipuri de turism. Realizarea unor postere publicitare cu atracții turistice de pe Bârgău.</p>	S11-S15	5	<p>Prezentarea descrierea, conversația, observarea, explicația,</p>	<p>Diverse surse bibliografice, monografii locale, surse din mass-media, enciclopedii, poze, albume,etc.</p>	<p>Frontală, fișe de lucru Brainstorming, ciorchinele, tabelul Știu, vreau să știu, am învățat, etc Prezentarea unui material Power-Point, relizat de elevi , pe grupe cu tema,,Bârgaul în imagini”</p>	

4.	Manifestările culturale cu valențe polarizatoare.	S16-S17	2	Conversația, problematizarea, explicația. Descrierea unor activități cultural-artistice cu tradiție la Bîrgău:”Alaiul nunțiilor de pe Bîrgău”, “Simpozionul cultural al Văii Bîrgăului”etc.	Surse bibliografice, poze, întâlniri cu personalități locale, materiale din mass-media.	Prezentarea portofoliilor care cuprind toate materialele realizate la cursul opțional.	
----	--	---------	---	--	---	--	--

Proiectarea activităților didactice la cursul opțional „Repere Bârgăuane”

Proiectarea ca demers de anticipare a activității didactice, trebuie să țină seama de la început de toate obiectivele. Proiectul didactic se realizează prin raportarea competențe generale / competențe specifice.

La rândul lor obiectivele cadru/ competențele generale pot fi atinse numai prin cumularea competențelor înscrise în obiectivele de referință/ competențe specifice.

Activitățile concepute în cadrul opționalului de istorie locală “Călători în Țara Bârgăului ” reprezintă un ansamblu complex de acțiuni instructiv-educative orientate spre atingerea unui scop profund civic și uman – valorizarea trecutului și prezentului comunității locale. Acestui ansamblu structurat de acțiuni instructiv- educative îi corespunde , în mod necesar un ansamblu de metode și strategii didactice inovative, modalități de a acționa în vederea atingerii scopului urmărit.

Fiecare activitate are nevoie de un proiect care concretizează pregătirea profesorului în prealabil pentru oră și care necesită timp. În elaborarea proiectării didactice a activităților cursului opțional “Repere bârgăuane” s-a ținut seama de următoarele etape:

- consultarea programei și a planificării calendaristice;
- însușirea conținutului activității;
- alegerea noțiunilor și deprinderile de învățat;
- stabilirea scopului lecției;
- stabilirea obiectivelor/ competențelor operaționale;
- pregătirea în cantitate suficientă a materialelor didactice și a documentației;
- alegerea metodelor didactice corespunzătoare;
- explorarea cunoștințelor preliminare ale elevilor despre subiectul activității;
- stabilirea inventarului muncilor concrete pe care le vor face elevii (studiu de caz, brainstorming, joc de rol, scheme, desene, fișe de lucru etc.);
- anticiparea rezultatelor muncii elevilor (tabele, desene, expuneri orale, afișe, materiale pe suport electronic, albume foto, etc.);
- stabilirea modalităților de evaluare;
- pregătirea și redactarea proiectului didactic al activității.

FIȘA DE LUCRU - ANALIZA GEOGRAFICĂ A UNEI AȘEZĂRI RURALE

CARACTERISTICA	ELEMENTE DE CONȚINUT
NUMELE AȘEZĂRII	
POZIȚIA GEOGRAFICĂ	
- <i>în țară</i>	
- <i>în județ</i>	
SATE COMPONENTE	
SCURT ISTORIC	
RELIEF unități majore de relief scurtă caracterizare	
CLIMA tipul de climă scurtă caracterizare	
HIDROGRAFIA principalele cursuri de apă care traversează sau limitează așezarea respectivă	
VEGETAȚIA zona de vegetație scurtă caracterizare	
POPULAȚIA	
<i>nr. de locuitori</i>	
<i>categoria de mărime demografică</i>	
STRUCTURA AȘEZĂRII	

<i>Tipul de sat după gradul de concentrare a gospodăriilor în vatră</i>	
ACTIVITĂȚI ECONOMICE <i>Tipul de sat după ocupația locuitorilor</i>	
<i>Modul de utilizare a terenurilor</i>	
ALTE ASPECTE SPECIFICE	

Data:

Grupa:

Excursia - activitate instructiv-educativă extrașcolară

EXCURSIA este o călătorie cu durată de cel puțin o zi, efectuată în afara localității de reședință cu un mijloc de transport, având ca scop recreerea, vizitarea, informarea, studierea.

Excursia este una din cele mai atractive, plăcute și utile activități de recreere și odihnă activă. Ea poate înfrumuseța sfârșitul de săptămână sau vacanța și facilitează contactul direct cu mediul înconjurător.

CLASIFICAREA EXCURSIILOR:

În funcție de sarcina didactică fundamentală:

1. excursii introductive – organizate înaintea predării unui capitol sau teme cu scopul de ai pregăti pe elevi pentru înțelegerea și asimilarea cunoștințelor ce se vor preda;
2. excursii organizate în vederea comunicării de noi cunoștințe;
3. excursii și vizite finale (de consolidare și fixare) – se organizează după încheierea predării unui capitol sau a unei teme, scopul fundamental fiind de concretizare a cunoștințelor predate, de sistematizare și fixare;

În funcție de conținutul obiectivelor ce se urmăresc:

1. excursii efectuate în natură, de cunoaștere a peisajului geografic
2. excursii de cunoaștere a anumitor obiective economice și social – culturale

În timpul excursiei pot fi folosite toate metodele de învățământ, însă observația, comparația, învățarea prin descoperire, problematizarea, demonstrația și interdisciplinaritatea se situează în prim plan.

Scopul lecției - excursie:

a.) informativ

- Aprofundarea cunoștințelor de geografie fizică asupra unor regiuni ale țării care cuprind majoritatea formelor de relief
- Sintetizarea cunoștințelor de geografie umană în strânsă legătură cu specificul cadrului natural
- Dezvoltarea orizontului de cunoaștere prin îmbinarea cunoștințelor de istorie, literatură, religie, sculptură etc. cu specificul cadrului natural și cu regiunile străbătute

b.) educativ

- Cultivarea sentimentului de mândrie patriotică prin declanșarea de emoții, aprecieri asupra frumuseților fizice, economice, religioase ale teritoriului țării și împletirea cu elemente de istorie a trecutului și prezentului poporului român
- Dezvoltarea capacităților de comportament, de integrare în grupul turiștilor, de cooperare între indivizi
- Formarea deprinderilor de observare, de sesizare a aspectelor ecologice, de poluare a mediului și cultivare a unei educații ecologice

Obiective operaționale:

a.) cognitive:

- Să indice poziția itinerarului excursiei în cadrul țării, desprinzând conexiunile dintre mediul geografic și om
- Să analizeze aspecte fizico-geografice, etnografice și folclorice de pe parcursul excursiei
- Să comunice fondul general al cunoștințelor privind semnificațiile, particularitățile și importanța principalelor monumente istorice, de cultură vizitate
- Să recunoască procesele și elementele geografice
- Să coreleze resursele și obiectivele economice din regiune cu specificul cadrului natural
- Să valorifice intra și interdisciplinar conținutul informațiilor dobândite

b.) afectiv-atitude:

- Să aprecieze morala creștină românească, frumusețile florei și faunei zonei vizitate
- Să rememoreze la fața locului istoria țării în strânsă legătură cu cadrul natural

c.) psihomotorii:

- Să contribuie la dezvoltarea simțului de orientare geografică
- Să citească și să interpreteze harta
- Să își dezvolte capacitatea de educație ecologică

În desfășurarea unei excursii se disting mai multe etape:

- într-o primă etapă se fixează tema, itinerarul parcurs, scopul, documentația bibliografică, aplicațiile practice, posibilitățile de cazare, costul excursiei, mijloace de transport, aprobările necesare, etc.
- în a doua etapă se pregătesc elevii pentru excursie, cărora li se prezintă itinerariul amănunțit, se împart în grupe și li se împart responsabilități, li se recomandă echipamentul necesar, alimentele necesare, trusa medicală, se prelucrează regulamentul excursiei, apoi li se comunică elevilor ziua, ora și locul de întâlnire și înapoiere (de obicei școala)
- urmează desfășurarea excursiei școlare: profesorul și elevii se întâlnesc la școală și începe deplasarea pe itinerariul stabilit, au loc prezentări fizici – geografice și economice ale zonelor vizitate. Elevii notează ideile principale în caietele lor și se ajută de o hartă
- ultima etapă are loc în cabinetul de geografie și elevii care eu avut sarcini importante în cadrul echipelor din care au făcut parte fac scurte informări însoțite de fotografii. Feed – back-ul excursiei se poate realiza și sub forma unui concurs privind cele văzute și învățate în timpul excursiei.

Pentru ca eficiența lecțiilor – excursie să fie cât mai mare, trebuie să se acorde o atenție deosebită organizării (este necesar proiectarea excursiei), desfășurării și finalizării excursiilor școlare.

Organizarea unei activități instructiv educativă extrașcolară

Propunător: Artene Monica

Obiectul: Curs opțional de geografie locală - „Repere bârgăuane”

Unitatea de învățare: Obiective turistice și valorificarea lor în Culoarul Bârgăului

Traseul excursiei: Pasul Tihuța – Mănăstirea Piatra Fântânele - Prundu Bârgăului – Bistrița Bârgăului (Muzeul Constantin Pavel)– Lacul Colibița – Livezile (Muzeul de sub poartă).

Durata excursiei: o zi

Scopul excursiei:

a). **Informativ:**

- Aprofundarea cunoștințelor de geografie fizică din apropierea localității;
- Sintetizarea cunoștințelor de geografie umană în strânsă legătură cu specificul cadrului natural;
- Dezvoltarea orizontului de cunoaștere prin îmbinarea cunoștințelor de istorie cu specificul cadrului natural;

b). **Educativ:**

- Cultivarea sentimentului de mândrie patriotică prin declanșarea de emoții, aprecieri asupra frumuseților fizice, economice, religioase ale regiunii și împletirea lor cu elemente de istorie;
- Formarea deprinderilor de observare , de sesizare a aspectelor ecologice, de poluare a mediului și cultivare a unei educații ecologice;
- Creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie: stabilirea unui climat de încredere și căldură sufletească, favorabil comunicării deschise și unei bune socializări;
- Crearea unor reguli de comportament responsabil și împărțirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului.

Obiectivele operaționale:

a). **cognitive:**

- Să indice itinerariul excursiei , desprinzând conexiunile dintre mediul geografic și om;
- Să analizeze aspectele fizico - geografice de pe parcursul excursiei;
- Să comunice fondul general al cunoștințelor privind semnificațiile, particularitățile și importanța principalelor monumente de cultura vizitate;
- Să recunoască procesele și elementele geografice, culturale;
- Să coreleze resursele și obiectivele economice din regiune cu specificul cadrului natural;

b). **Afectiv - atitudinale**

- Să aprecieze frumusețea și bogăția zonei vizitate;
- Să rememoreze istoria țării și cea locală;
- Să conștientizeze puterea turistică a zonei și importanța mănăstirilor în imaginea de ansamblu a județului;
- Să stimuleze interesul elevilor pentru cunoașterea de locuri noi și pentru studiul naturii (cunoașterea vegetației și a faunei).

c). **psihomotorii**

- Să contribuie la dezvoltarea simțului de orientare geografică;
- Să își dezvolte capacitatea de educație ecologică.

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PE ETAPE

1. Pregătirea excursiei (etapa tehnico-organizatorică)

- ❖ Stabilirea (împreună cu elevii participanți) a itinerariului excursiei, a obiectivelor urmărite și a datei de desfășurare;
- ❖ Colaborarea cu părinții elevilor: acord pentru participare, sprijin în asigurarea transportului și a cazării;
- ❖ Colaborarea cu conducerea unității de învățământ pentru avizarea excursiei și obținerea aprobării de efectuare a excursiei de la I.S.J;
- ❖ Calcularea cheltuielilor de deplasare și stabilirea costului excursiei /elev; comunicarea costului și acceptarea benevol către toți participanții;
- ❖ Documentarea asupra traseului, obiectivelor turistice de vizitat și asupra tuturor caracteristicilor locurilor ce urmează a fi străbătute
- ❖ Stabilirea programului de desfășurare a excursiei, ora și locul de plecare/sosire, traficul activităților pe intervale de timp, locul de cazare;
- ❖ Întocmirea unui regulament de desfășurare a excursiei și prelucrarea lui elevilor participanți (pe bază de proces verbal)

2. Desfășurarea propriu - zisă a excursiei:

- ❖ Organizarea elevilor, împărțirea responsabilităților în grup;
- ❖ Vizitarea obiectivelor turistice; colectarea de material didactic/informativ;
- ❖ Organizarea de activități distractive

3. Valorificarea achizițiilor rezultate în urma desfășurării excursiei:

- ❖ Întocmirea unui album documentar cu fotografii
- ❖ Inițierea unor discuții, dezbateri, formularea unor impresii legate de excursia desfășurată, propuneri pentru excursia viitoare.
- ❖ Întocmirea și completarea unor colecții cu obiectivele vizitate
- ❖ Realizarea unei prezentări PowerPoint cu obiectivele turistice de pe Bârgău.

Deplasarea grupului: se efectuează cu un autobuz închiriat, distanța parcursă este de aproape 100 de kilometri. Elevii sunt instruiți cu privire la această: excursie și obiectivele vizitate. Profesorul distribuie elev o fișă de lucru pe care fiecare elev trebuie să o completeze în timpul excursiei sau acasă, pe baza informațiilor dobândite.

Această lecție-excursie de recapitulare finală, s-a desfășurat după următorul plan: organizarea unei excursii în împrejurimile localității noastre, pornind din Pasul Tihuța cu un popas de circa o oră, unde există posibilitatea observării întregii localități și a împrejurimilor.

Pe baza cunoștințelor obținute în timpul anului școlar, la lecții și a observațiilor din teren, se vor scoate în evidență următoarele:

- rolul factorilor interni în formarea regiunilor muntoase, Munții Călimani – munți de încrețire și Munții Bârgăului – munți vulcanici și roci sedimentare;
- rolul agenților externi în formarea și modelarea actuală a reliefului;
- importanța acțiunii apelor curgătoare, fiind cel mai important agent extern de modelare a reliefului în zonă, în formarea văilor, a bazinetelor depresionare, a teraselor, defileelor și luncilor;
- Omul, care din cele mai vechi timpuri, a valorificat resursele mediului natural. Depresiunile, au dat posibilitatea întemeierii unor așezări omenești. Terenurile agricole au fost extinse pe versanții dealurilor, cândva bine împăduriți. Toate acestea au adus profunde transformări peisajului natural care, cu timpul, a devenit un peisaj umanizat. Omul a valorificat și resursele naturale: pădurile, apele minerale, rocile de construcție, pășunile și fânețele.

Asemenea observații asupra orizontului local pot fi făcute și în studierea altor capitole de geografie fizică generală: Atmosfera, Hidrosfera, Biosfera și Solurile.

Se pot de asemenea realiza studii de caz pe diferite teme:

- Valea Bârgăului – probleme de amenajare rurală;
- Valea Bârgăului – posibilitatea practicării agroturismului;
- Modele de agroturism în spațiul Munților Bârgăului;
- Starea fondului forestier al județului;
- Obiceiuri și tradiții de pe Bârgău;
- Valorificare patrimoniului etno-folcloric prin turism.

Se pot realiza proiecte, portofolii, sub formă de prezentare a localităților regiunii studiate, urmărind:

- Localizarea geografică;
- Relieful caracteristic;
- Elemente ale potențialului climatic, hidrografic, biopedogeografic;
- Caracteristicile populației;
- Specificul economic;
- Gradul de accesibilizare a localității;
- Zone turistice.

Ținând cont de particularitățile de vârstă ale elevilor, lucrarea de față poate fi folosită ca material bibliografic și sursă de date în cunoașterea mai aprofundată a orizontului local – comuna Tiha Bârgăului – inclus în sistemul de localități de pe valea Bârgăului.

Respectând principiul didactic al accesibilității, formarea noțiunilor de geografie începe prin cunoașterea mediului local. Pe bază intuitivă, elevii iau cunoștință de clasa, școala, satul, orașul cu împrejurimile sale, trecând apoi la studierea sistematică a județului și a patriei (clasele II-IV).

Lucrarea poate fi studiată de cadrele didactice din învățământul primar, folosind-o ca material informativ în predarea cunoștințelor referitoare la comuna Tiha Bârgăului, încadrând această localitate în sistemul celor existente pe valea Bârgăului, apoi, în cadrul județului Bistrița-Năsăud.

Orizontul local reprezintă pentru predarea geografiei trecerea de la abstract la concret și constituie domeniul de exemplificare și experimentare.

În cadrul orelor educative, de dirigenție, există teme numeroase referitoare la “localitatea natală”, lucrarea de față putând fi folosită în descoperirea particularităților geografice ale localității Tiha Bârgăului și ale Culoarului Bârgău, putând fi concretizate aceste fapte în excursii în împrejurimile localității sau chiar pe valea Bârgăului.

Astfel, în realizarea acestui studiu am mai desfășurat și excursii de scurtă durată pe valea Bârgăului. În cadrul acestei activități se pot face observații împreună cu elevii asupra localității, unde se poate folosi ca material bibliografic, o parte din lucrarea de față. În urma observațiilor se poate întocmi o schiță cu elemente ale cadrului natural (relief, hidrografie), se pot scoate în evidență unele aspecte ce țin de climă și influența acesteia asupra covorului vegetal al zonei; de asemenea, se pune în evidență și acțiunea continuă a omului asupra cadrului natural și crearea unui nou timp de relief, cel antropoc, datorită activităților agricole, forestiere și exploatațiilor de roci din carieră.

În cadrul acestei lecții – drumeție, avantajele ce se pot obține față de lecția clasică, desfășurată în clasă sau cabinetul de geografie, sunt multiple:

Elevii pot recapitula și cunoaște, nemijlocit și în mod organizat, atât elemente de geografie fizică a localității, cât și economia acesteia;

Se asigură cunoașterea resurselor naturale, a bogățiilor și frumuseților mediului natural local, cât și implicarea acestora în funcțiile economice ale localității;

Se formează și se dezvoltă sentimente patriotice, simțul de a ocroti natura înconjurătoare, de a proteja și conserva mediul natural de viață.

Astfel, pe drept cuvânt putem spune că orizontul local este laboratorul viu al profesorului de geografie, cel mai important material didactic pe care îl are la dispoziție pentru predarea geografiei.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dulamă M.E, *Metodologie didactică*, Clusium, 2006;
2. Dulamă M.E, *Modele, strategii și tehnici didactice activizate*, Clusium, 2002;
3. Dulamă M.E, *Didactica geografică*, Clusium, 1996;
4. Dulamă M.E., *Didactica axată pe competențe*, Clusium, 2010;
- 5 Programă școlară pentru disciplina GEOGRAFIE Clasele a V-a – a VIII-a

ISBN 978-630-6502-82-0
Editura Meritocrat Cluj-Napoca
meritocratcj@gmail.com

